

**HUNGARIKA-ANYAGOT ŐRZŐ
KÜLFÖLDI KÖNYVTÁRAK
CÍMJEGYZÉKE**

**LISTE DER AUSLÄNDISCHEN
BIBLIOTHEKEN
IN DENEN SICH
HUNGARICA-MATERIAL BEFINDET**

2.

**NÉMET DEMOKRATIKUS
KÖZTÁRSASÁG**

**DEUTSCHE
DEMOKRATISCHE
REPUBLIK**

BUDAPEST, 1990

HUNGARIKA-ANYAGOT ÓRZÓ
KÜLFÖLDI KÖNYVTÁRAK
CÍMJEGYZÉKE

2.
NDK

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

**HUNGARIKA-ANYAGOT ŐRZŐ
KÜLFÖLDI KÖNYVTÁRAK
CÍMJEGYZÉKE**

**LISTE DER AUSLÄNDISCHEN
BIBLIOTHEKEN
IN DENEN SICH
HUNGARICA-MATERIAL BEFINDET**

2.

**NÉMET
DEMOKRATIKUS
KÖZTÁRSASÁG**

**DEUTSCHE
DEMOKRATISCHE
REPUBLIK**

**ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
BUDAPEST, 1990**

Szerkesztette
Zusammengestellt von
Kovács Ilona
Faragó Lászlóné

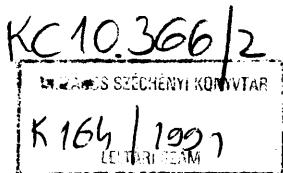
Készült a Magyarságkutatás c. program támogatásával
Mit Hilfe des Programms der Hungarologischen Forschung

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

ISBN 963 200 262 8 /ö./
ISBN 963 200 264 4 /2./

Lezárva: 1989. június
Abgeschlossen: Juni 1989

TARTALOMJEGYZÉK – INHALTSVERZEICHNIS

Előszó – Vorwort	7
Intézmények a helynevek sorrendjében – Institutionen nach Ortsnamen geordnet	17
Mutatók – Indexe	49
Névmutató – Verzeichnis der Institutionen	51
Intézménytípus-mutató – Verzeichnis der Institutions- typen	59
Tárgymutató – Sachverzeichnis	63

ELŐSZÓ*

A külföldi könyvtárakban fellelhető hungarika-anyag számbavétele régi igény. A kódexek, kéziratok és korai nyomtatványok felkutatására számos adatgyűjtés folyt korábban és folyik ma is. Az a cél azonban, hogy – a modern nyomtatványokat is beleértve – a hungarika-anyagok kutatóinak általában tájékoztatást nyújtó kalauz készüljön, egy évtizede fogalmazódott meg programszerűen. E program szerény megvalósulására nyílik lehetőség a *Hungarika-anyagot őrző külföldi könyvtárak címjegyzéke* c. sorozat megindításával.

Sorozatunk második füzetével jelentkezünk. E füzetünk a Német Demokratikus Köztársaság könyvtáraiban található hungarika-anyagok (vagyis a magyar, ill. nem magyar nyelvű magyar vonatkozású könyvtári dokumentumok), ill. gyűjtemények adatait tartalmazza. A szerkesztési munka során az első füzetünk összeállítása alkalmával kapott értékes észrevételeket és tanácsokat hasznosítottuk.

Munkánk célja kettős: a hungarológiai kutatás számára számottevő könyvtárak gyűjtőköréről, a gyűjteményben található magyar és magyar vonatkozású anyag jellegéről, arányairól, feltártságának mértékéről és módjáról szeretnénk tájékoztatást nyújtani egyrészt a Német Demokratikus Köztársaságba utazó hazai kutatóknak, másrészt a külföldön dolgozó hungarológusoknak.

Összeállításunkat egy felmérésre alapoztuk. Kiadványunk első sorban a felmérés keretében kiküldött kérdőívekre érkezett vála-

* Kiadványunk szerkesztését 1989. június havában zártuk le. Sajnos (nyomda-technikai okokból), megjelenése elhúzódott. A történelem e füzet tartalmát egyes pontokban túlhaladta, ennek ellenére úgy véljük, hogy – mivel egy korszak könyvtári helyzetét rögzíti, – kutatóink számára még így, megkésve is hasznos lehet. Tervezzük, hogy egy későbbi időpontban az egységes német könyvtárügy bemutatásának keretében az itt közölt adatokat átdolgozott kiadásban közreadjuk.

szok adatait összegezi. A megkérdezendő intézmények kiválasztásánál azt mérlegeltük, hogy a könyvtár jellege alapján feltételezhető-e, hogy a gyűjtemény korábbi, vagy újabb anyagában találhatók hungarikumok, vagy az intézmény kutatási területe, ill. elnevezése sejtet-e hungarika-vonatkozásokat.

E feltételezésünkre nem minden esetben kaptunk megerősítő választ. Meggyőződésünk azonban, hogy a helyszínen végzett elmélyült kutatás nemleges válasz esetében is eredményes lehet. Ez indokolja azt, hogy kiadványunkban ezeket a nemleges válaszokat is közöljük.

A felmérések természetének megfelelően a megkérdezett intézmények egy része egyáltalán nem válaszolt. Az ezekre az intézményekre vonatkozó információk összeállítását kézikönyvek és publikált források alapján végeztük el. Ennek jelzésére ezeket a leírásokat "Az adatok közlése publikált források alapján" szövegű megjegyzéssel láttuk el.

A felmérésbe bevonandó intézmények címlistájának összeállítását, valamint a felmérést kiegészítő adatközlést az alábbi kézikönyvek alapján végeztük:

Jahrbuch der Bibliotheken... der DDR. Berlin, 1961–.

Sigel Liste der Bibliotheken der DDR. Berlin, 1971–.

Deutsches Bibliotheks-Addressbuch. Berlin 1974–.

Verzeichnis deutscher Informations- und Dokumentationsstellen. Wiesbaden 1974.

World guide to libraries. 5. ed. München 1980.

World of learning. 37. ed. London 1987.

Felhasználtuk továbbá a Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) bibliográfiai szerkesztőségének Borsa Gedeon irányításával készített adatgyűjtését. Az innen merített adatokhoz kiegészítő információk az RMNy szerkesztőségében (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest) találhatók. Figyelembe vettük a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Könyvtára (Budapest) Kézirattárában elhelyezett, a külföldön fellelhető hungarika-kódexekre vonatkozó nyilvántartás adatait is. Ez utóbbi felmérést Csapodi Csaba és Csapodiné Gárdonyi Klára végezték. A vonatkozó anyag részletes leírása – mint azt kiadványunk egyes tételeinél jelezzük –, az MTA

Könyvtárában hozzáférhető. Emellett az adatok egy része publikált formában a gyűjtőknek a Bibliotheca Corviniana (Bp., 1981), valamint a sajtó alatt lévő Bibliotheca Hungarica c. kiadványában is megtalálható. Ez utóbbi 1. kötete 1988-ban Budapesten megjelent.

A felmérés során számos intézmény hungarika-állományának jegyzékét, katalógusának mintalapjait, gyűjteményének katalógusait, ill. az intézményre vonatkozó publikációkat is megküldte. Ezek az OSZK Hungarika Dokumentációs Osztályának Archivumában (OSZK HD Archivum) megtalálhatók. Az egyes intézmények leírásánál ezt a tényt szintén megemlítjük.

Kiadványunk anyagát az intézmények székhelye szerint rendezzük, és a földrajzi nevek betűrendjében közöljük. Az egyes helységek nevét követően az intézmények nevének betűrendje határozza meg a további szerkezetet.

Az egyes könyvtárakra vonatkozó adatokat az alábbi rendben csoportosítjuk:

A könyvtár neve
címe
telefon/telex száma
vezetőjének/adatszolgáltatójának neve
alapításának éve/a gyűjtés kezdete
a gyűjtemény jellemzése, amely részletezi a könyvtár jellegét, gyűjtőkörét, az állomány nagyságát és összetételét, ha ismert, a hungarikumok számát, a nyilvántartás módját, a könyvtár egyéb tevékenységét (tanfolyamok, konferenciák, stb.), a könyvtárra vonatkozó kiadványokat, ill. a könyvtár kiadványait, a kutatást további információval segítők nevét.

Az egyes intézmények adatait mindig a fenti sorrendben adjuk meg, adatok hiányában az adatcsoport megnevezése is elmarad.

Összeállításunk nem tartalmazza a Magyar Kultúra Háza (Haus der Ungarischen Kultur) könyvtárának leírását, mivel annak fenntartója a magyar állam, és célja, valamint szolgáltatásai közismertek.
Címe: 1020 Berlin, Karl Liebknecht Str. 9.

Tel.: 0037/2 212-37-38. Telex: 11-40-32.

Az intézmények nevét a válaszadók autentikusnak tekinthető közlése szerint tesszük közzé, a névvariációkat az intézmények nevééről készült mutatóban adjuk meg. Lehetőség szerint a gyűjteményre vonatkozó információkat is a válaszadók megfogalmazásában adjuk közre.

A kiadvány használhatóságát mutatók könnyítik. A gyors tájékozódás elősegítése érdekében az intézmények nevééről és lehetséges névváltozatairól, a gyűjtemények jellegét kifejező könyvtár-típusokról, valamint az egyes gyűjtemények gyűjtőkörét jellemző tudományterületekről, speciális gyűjtési profilokról külön mutató készült.

Kiadványunk mutatói tehát az alábbi szempontok szerint készültek:

- a) az intézmények neve szerint, névváltozatokkal,
- b) könyvtártípusok szerint,
- c) a gyűjtemények karakterét kifejező szak (tárgy) szerint.

A tárgymutató részben a részletes adatok hiánya, részben az egyes könyvtárak eltérő mélységű válaszai miatt nem tekinthető teljesnek.

Végezetül őszinte köszönetet mondunk mindazoknak a könyvtáraknak, amelyek kérdőívünkre adott válaszukkal segítettek munkánkat. Köszönetet mondunk továbbá azoknak a műhelyeknek és kutatóknak, akik lehetővé tették hungarika-adatgyűjtésük áttanulmányozását.

Külön köszönetet mondunk azoknak, közöttük elsősorban dr. Windisch Évának, akik kiadványunk feldolgozási módszerének és szerkezetének kialakítását véleményükkel segítették.

A továbbiakban is kérjük, hogy a kiadványra vonatkozó véleményüket, javaslataikat, esetleges kiegészítő információikat közöljék a szerkesztőkkel. Észrevételük segíti a kezükben lévő kiadvány adatainak pontosítását és a további, ill. tervbe vett kiadványok szerkesztését, s ezzel a kutatás és a kutatók jobb információellátását.

Budapest, 1989. június

Kovács Ilona – Faragó Lászlóné
szerkesztők

VORWORT*

Die Aufnahme des in den ausländischen Bibliotheken befindlichen Hungarica-Sammelmaterials ist ein altes Bedürfnis. Für die Erforschung von Kodizes, Handschriften und frühen Druckschriften erfolgte zahlreiche Sammeltätigkeit sowohl früher als auch gegenwärtig. Das Ziel einer allgemeinen Information bietenden Wegweiser für die Forscher der Hungarica-Materialien – einschliesslich auch die modernen Druckschriften – zusammenzustellen, wurde vor einem Jahrzehnt als Programm konzipiert.

Der Beginn der Serie *Liste der ausländischen Bibliotheken in denen sich Hungarica-Material befindet* ermöglicht in bescheidenem Masse die Verwirklichung dieses Programmes.

Wir haben uns zum Ziel gesetzt, eine Bestandsaufnahme der ungarischen und Ungarn betreffenden Materialien der ausländischen Bibliotheken zu machen.

Das zweite Heft unserer Serie halten Sie jetzt in der Hand. Dieses Heft enthält die Daten der in den DDR-Bibliotheken befindlichen Hungarica-Sammlungen bzw. Materialien.

Unsere Arbeit hat ein zweifaches Ziel: einerseits möchten wir unseren reisenden einheimischen Forschern, andererseits den ausländischen Hungarologen über den Sammelkreis der für die hungarologische Forschung bedeutenden Bibliotheken, über deren Charakter, über die Dimensionen, die Freilegung und Zugänglichkeit des Materials Informationen bieten.

* Die Zusammenstellung dieser Ausgabe beendeten wir im Juni 1989. Leider verzögerte sich das Erscheinen aus drucktechnischen Gründen. Die Geschichte hat den Inhalt dieser Ausgabe in einigen Punkten überholt; trotzdem sind wir der Meinung, dass diese Ausgabe für unsere Forscher auch mit Verspätung nützlich sein kann, weil sie die Lage der Bibliotheken in einer Epoche widerspiegelt. Wir planen die hier veröffentlichten Daten im Rahmen der Vorstellung des einheitlichen deutschen Bibliothekswesens zu einem späteren Zeitpunkt in einer umgearbeiteten Ausgabe herauszugeben.

Unsere Zusammenstellung basiert auf einer Umfrage. Diese Publikation summiert in erster Linie die Daten, die im Rahmen der Umfrage zurückgeschickten Fragebögen als Antworten beinhalten. Zur Auswahl der betroffenen Institutionen erwägen wir, ob man auf Grund der Art der Bibliothek annehmen kann, dass sich im früheren oder späteren Material der Sammlung Hungaricas befinden oder ob das Forschungsgebiet bzw. der Name der Institution auf Beziehungen mit Hungarica-Materialien folgern lassen.

Diese Annahme wurde in den Antworten nicht jedes Mal bestätigt. Wir sind aber überzeugt, dass, wenn sogar die Antwort verneinend ist, eine gründliche Forschung an Ort und Stelle erfolgreich sein kann. Das erklärt, dass wir in dieser Publikation auch die negativen Antworten mitteilen.

Gemäss der Natur der Befragungen antwortete ein Teil der angesprochenen Institutionen gar nicht. Die Zusammenstellung der auf diese Institutionen bezüglichen Informationen wurde auf Grund von Nachschlagewerken und publizierten Quellen erstellt. Zur Bezeichnung versehen wir diese Beschreibungen mit der Bemerkung: "Mitteilung der Daten auf Grund von publizierter Quelle".

Die Zusammenstellung der Adressenliste der angesprochenen Institutionen und die zusätzlichen Datenmitteilungen der Umfrage erfolgte auf Grund folgender Nachschlagewerke:

Jahrbuch der Bibliotheken... der DDR. Berlin, 1961–.

Sigel Liste der Bibliotheken der DDR. Berlin, 1971–.

Deutsches Bibliotheks-Addressbuch. Berlin 1974–.

Verzeichnis deutscher Informations- und Dokumentationsstellen. Wiesbaden 1974.

World guide to libraries. 5. ed. München 1980.

World of learning. 37. ed. London 1987.

Weiterhin verwendeten wir die Datensammlung der von Gedeon Borsa geleiteten bibliographischen Redaktion der Ungarischen Altdrucke (Régi Magyarországi Nyomtatványok). Zusätzliche Informationen zu diesen Daten befinden sich in der Redaktion der Ungarischen Altdrucke (Széchényi Nationalbibliothek). Wir beachteten auch die Daten der Register der im Ausland auf-

findbaren Hungarica Kodizes, die in der Handschriftensammlung der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften (MTA Budapest) untergebracht sind. Diese letztere Aufgabe wurde von Csaba Csapodi und Clara Csapodi Gárdonyi verrichtet. Die ausführliche Beschreibung des bezüglichen Materials ist – wie es bei bestimmten Sätzen unserer Publikation angedeutet wird – in der Bibliothek der Akademie der Wissenschaften zugänglich. Ausserdem ist ein Teil der Daten in publizierter Form auch für Sammler in der Bibliotheca Corviniana (Budapest, 1981) und in der Publikation Bibliotheca Hungarica, deren 1. Band, 1988 in Budapest erschienen ist und deren übrige Bände gerade in Druck sind, erreichbar.

Im Rahmen der Befragung schickten uns zahlreiche Institutionen als Beilage zur Antwort das Verzeichnis des Bestands, die Musterblätter des Katalogs, die Kataloge der Sammlung bzw. die auf das Institut bezüglichen Publikationen. Diese sind im Archiv der Hungarica Dokumentationsabteilung der Széchényi Nationalbibliothek (OSZK HD Archivum) zu finden. Bei der Beschreibung der bestimmten Institutionen wird auch diese Tatsache erwähnt.

Das Material unserer Publikation wird nach dem Sitz der Institutionen geordnet und in einer alphabetischen Liste der geographischen Namen mitgeteilt. Nach den Namen der einzelnen Ortschaften wird die weitere Konstruktion von der alphabetischen Reihenfolge der Namen der Institutionen bestimmt.

Die Daten der einzelnen Bibliotheken sind folgenderweise aufgezählt:

Adresse

Telephon-/Telexnummer

Leiter/Datenlieferer

Gründungsjahr/Beginn der Sammeltätigkeit

Charakterisierung der Sammlung, in Bezug auf deren Sammlungskreis, Bestandsgrösse und Zusammensetzung, Zahl der Hungaricas, Weise der Registrierung, andere Aktivitäten der Bibliothek (Kurse, Konferenzen, usw.), auf die Bibliothek bezügliche

Publikationen bzw. Publikationen der Bibliothek, die Personen, die bei weiteren Forschungen mit Informationen behilflich sein können.

Die Daten der einzelnen Institutionen werden immer in der oben genannten Folge angegeben; wenn die Daten fehlen, bleibt auch die Benennung der Datengruppe aus.

Den Namen der Institutionen veröffentlichen wir aufgrund der als authentisch betrachteten Mitteilung der Antwortgeber, die Namensvariationen geben wir in einem Index über die Namen der Institutionen an. Auch weitere auf die Sammlung bezügliche Informationen veröffentlichen wie möglichs in der Formulierung der Antwortgeber.

Die Indizes erleichtern den Gebrauch der Publikation. Um die schnelle Orientierung zu unterstützen, wurde über die Namen und die möglichen Namensveränderungen der Institutionen, über den Bibliothekentyp, der den Charakter der Sammlung ausdrückt und über die Wissenschaftsgebiete, die speziellen Sammelprofile, die sogenannten Fächer, die für den Sammelkreis der einzelnen Sammlungen charakteristisch sind, ein besonderer Index zusammengestellt.

Die Indizes unserer Publikation sind also:

- a) nach den Namen der Institutionen mit Namensvarianten
- b) nach Bibliothekstypen
- c) nach dem Fach, das den Charakter der Sammlungen ausdrückt.

Der Fachindex kann einerseits wegen des Mangels an ausführlichen Daten, andererseits wegen der verschieden gründlichen Antworten der einzelnen Bibliotheken als nicht komplett betrachtet werden.

In unsere Liste haben wir das Haus der Ungarischen Kultur nicht aufgenommen, da dessen Ziele und Aufgaben allgemeinbekannt sind. Adresse: Karl Liebknecht Str. 9. Berlin 102.

Tel.: 0037/2 212-37-38. Telex: 11-40-32.

Zum Schluss möchten wir uns herzlich bei denjenigen Bibliotheken bedanken, die uns mit der Antwort auf unseren Fragebogen

behilflich waren. Weiterhin bedanken wir uns auch bei allen Forschern und geistigen Werkstätten, die uns ermöglichten, ihre Hungarica-Datensammlung durchzustudieren.

Schliesslich möchten wir besonderen Dank denjenigen, u.a. und in erster Linie Dr. E. Windisch sagen, die die Gestaltung der Bearbeitungsmethode und die Struktur unserer Serie mit ihrer Meinung unterstützt haben.

Wir bitten Sie, Ihre Meinungen, Vorschläge, eventuelle zusätzliche Informationen, die sich auf die Publikation beziehen, den Redakteuren mitzuteilen. Ihre Bemerkungen helfen der Präzisierung der Daten der vorliegenden Publikation und der Redaktion der weiteren bzw. geplanten Publikationen, und dadurch der besseren Versorgung der Forschung und der Forscher mit Informationen.

Budapest, June 1989

Ilona Kovács – Lili Faragó
Redakteure

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

**INTÉZMÉNYEK
A HELYNEVEK SORRENDJÉBEN**

INSTITUTE NACH ORTSNAMEN GEORDNET

BERLIN

1.

AKADEMIE DER KÜNSTE DER DDR, BIBLIOTHEK

DDR-1040 Berlin

Hermann-Matern-Strasse 58/60

Telefon: 2/878 210 Telex: 114119

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Manfred Wekwerth

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

3.000.000 kötetes könyvtára van.

Az adatok közlése publikált források alapján.

2.

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR, BIBLIOTHEK DES INSTITUTS FÜR GESCHICHTE UND WIRTSCHAFTSGESCHICHTE

DDR-1086 Berlin

Clara-Zetkin-Strasse 26

Az adatok közlése publikált források alapján.

3.

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR, BIBLIOTHEK DES INSTITUTS FÜR WIRTSCHAFTSWISSENSCHAFTEN

DDR-1080 Berlin

Leipzigstrasse 3–4

Az adatok közlése publikált források alapján.

4.

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR, INSTITUT FÜR ÄSTHETIK UND KUNSTWISSENSCHAFTEN, BIBLIOTHEK

DDR-1086 Berlin

Unter den Linden 8. Pf. 1313

Telefon: 2/070 489/477 Telex: 0114426

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

E. Thalheim, Bibliothekar

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

5.

**AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR,
WISSENSCHAFTLICHES INFORMATIONSZENTRUM,
HAUPTBIBLIOTHEK**

DDR-1086 Berlin

Unter den Linden 8. Pf. 1313

Telefon: 2/070 487 Telex: 114535

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Joachim Rex, Direktor

H. Gaschütz, Abteilungsleiterin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1700

A gyűjtemény jellemzése:

A 320.000 kötetes könyvtárban – közlésük szerint – magyar anyag nincs.

6.

**AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR,
ZENTRALINSTITUT FÜR ALTE GESCHICHTE
UND ARCHÄOLOGIE /ZIAGA/, BIBLIOTHEK**

DDR-1086 Berlin

Leipziger Strasse 3/4

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

J. Herrmann, Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

A nem régi alapítású könyvtárban található néhány, csere útján beszerzett, újabb kiadású magyar mű.

7.

**AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR,
ZENTRALINSTITUT FÜR GESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

DDR-1100 Berlin

Prenzlauer Promenade 149-152

Telefon: 2/4 7970 Telex: 114713

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Sc. Wolfgang Wächter, Bereichsleiter

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint külön hungarika-gyűjteményük nincs.

8.

**AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR,
ZENTRALINSTITUT FÜR LITERATURGESCHICHTE,
INSTITUTSBIBLIOTHEK**

DDR-1100 Berlin

Prenzlauer Promenade 149-152

Telefon: 2/4 7971 28 Telex: 114713

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. H. Fetting

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

9.

**AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR,
ZENTRALINSTITUT FÜR SPRACHWISSENSCHAFT,
BIBLIOTHEK**

DDR-1100 Berlin

Prenzlauer Promenade 149-152

Telefon: 2/47 97 136

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

W. Bahner, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1970

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézmény finnugor részlegében kézikönyvtárunk van, kb. 50 kötet monográfia, 10 szótár és 9 folyóirat több évfolyama. Össze-

tétele: magyar nyelvészet, zömmel finnugor vonatkozású, 60%-ban magyar, 35%-ban német, 5%-ban angol nyelven. Feltárása cédulakatalógusban a könyvtár állományával együtt. A gyűjtemény szakértője Dr. Gert Sauer.

10.

**AKADEMIE FÜR GESELLSCHAFTSWISSENSCHAFTEN
BEIM ZENTRALEKOMITEE DER SED, BIBLIOTHEK**

DDR-1086 Berlin

Johannes-Dieckmann-Strasse 19–23. Pf. 1270

Telefon: 2/00 03 91

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

J. Bürger, Bibliotheksleiter

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

11.

BERLINER STADTBIBLIOTHEK

DDR-1020 Berlin

Breite Strasse 32–34

Telefon: 2/142 402 Telex: 11 4513

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Horst Meyer, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1907

A gyűjtemény jellemzése:

A mintegy 1.300.000 kötettel rendelkező könyvtár állományában integrálva 1.800 magyar és magyar vonatkozású mű van. A szisztematikus katalógus az "Ungarn" címszava alatt bőven részletezi a meglévő anyagot. Jelentős a német nyelvű magyar szépirodalom: 600 kötet. E részanyag az 1955-től napjainkig megjelent antológiák klasszikus és kortárs írók műveit foglalja magában. Az irodalomtudományi és irodalomtörténeti művek száma 170, a történelmi, kultúrtörténeti kiadványok száma ugyancsak 170, földrajz 270 kötet.

Az angol nyelvű magyar vonatkozású művek száma mintegy 50.

A könyvtár tájékoztatót ad ki "Bibliothek aktuell" címen. Ebben és kiállításain propagálja a magyar vonatkozású anyagot is.

12.

DEUTSCHE STAATSBIBLIOTHEK

DDR-1086 Berlin

Unter den Linden 8. Pf. 1312

Telefon: 2/20 78 0 Telex: 0 11 27 57

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Peter Kittel, Abteilungsdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1661

A gyűjtemény jellemzése:

A 3.665.000 monográfiával, folyóiratkötettel, 1.056.885 audio-anyaggal, 70.490 vizuális dokumentummal, 91.340 kéziratköteggel rendelkező, a kutatást, az oktatást, a képzést szolgáló könyvtár igen széles gyűjtőkörű. Állományát cédula- és kötetkatalógusok, mikrofilmek, gépi feltárás teszi hozzáférhetővé. Külön hungarika-gyűjtemény nincs, de magyar és magyar vonatkozású anyag a megfelelő szakokban és gyűjteményekben elszórtan található. Így a Hamilton-gyűjteményben kéziratok. /Leírásukat ld. MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok./ A régi állomány jelentős része a 2. világháborúban elpusztult, illetve az NSZK-ba és Nyugat-Berlinbe került, de a részben megmaradt régi, 1955-ig megjelent szisztematikus kötetkatalógusok alapján a történelem-, országismeret anyaga kb. 1.200 cím lehet. Ezt az anyagot a katalógus földrajzi csoportosításban tartja nyilván. Az 1956 után megjelent művekből épülő új szisztematikus katalógus 1.750 címet mutat ki. A régi katalógusban a magyar nyelv és irodalom címszó alatt 575 cím, az új katalógusban pedig 2.650 eredeti cím és 1.750 secunder mű található. Az irodalomtörténet és a biográfia anyagából nagy a veszteség, kb. 150 cím maradt meg.

További adatok: Deutsche Staatsbibliothek. Bibliographie 1961–1984. Zusammengest. u. bearb. von Peter Kittel. Leipzig 1986.

13.

HISTORIKER-GESELLSCHAFT DER DDR, BIBLIOTHEK

DDR-1080 Berlin

Unter den Linden 2

Telefon: 2/0 05 91

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. H.-J. Hinz, wiss. Sekretär

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint állományukban jelentős magyar és magyar vonatkozású anyag nincs.

14.

HOCHSCHULE FÜR MUSIK "HANNS EISLER", BIBLIOTHEK
DDR-1080 Berlin

Otto-Grotewohl-Strasse 19

Telefon: 2/20 26 26

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar ill. magyar vonatkozású anyaguk nincs.

15.

**INSTITUT FÜR INTERNATIONALE POLITIK
UND WIRTSCHAFT DER DDR, BIBLIOTHEK**

DDR-1020 Berlin

Breite Strasse 11

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Erich Siebert, Bibliotheksleiter

A gyűjtemény jellemzése:

A Deutsche Institut für Zeitgeschichte ebbe az intézetbe olvadt be. A szocialista országok sem ennek az intézetnek, sem elődjének nem képezik kutatási területét, így ilyen vonatkozású irodalommal sem rendelkeznek.

16.

STAATLICHE MUSEEN ZU BERLIN, ZENTRALBIBLIOTHEK

DDR-1020 Berlin

Bodestrasse 1-3

Telefon: 2/20 03 81

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Renata Schmeichler, Direktorin

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

17.

**UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK DER HUMBOLDT
UNIVERSITÄT ZU BERLIN**

DDR-1086 Berlin

Clara-Zetkin-Strasse 27

Telefon: 2/078 356 Telex: 011 2823

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Waltraud Irmischer, Direktorin, Edward Roy

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1831

A gyűjtemény jellemzése:

Az 1831-ben alakult könyvtár a kutatást, oktatást, képzést szolgálja. Állománya 2.352.000, intézeti könyvtáraiban további 1.887.000 kötet van. Gyűjtőköre: a történelem, a kultúrtörténet, az irodalomtörténet, a nyelvtudomány irodalma. Hungarika-anyag: 2.000 monográfia, 500 folyóiratkötet, ennek nyelvi megoszlása: 750 magyar, 1.750 német nyelvű. A könyvtár egyéb állományával együtt cédulakatalógus és kézírásos kötetkatalógus tárja fel. A könyvtár anyagának érdekessége, hogy a fent ismertetett gyűjtőkörön túl disszertációk és iskolai, gimnáziumi tanári dolgozatok százai bővíti a magyar gyűjteményt. A disszertációk már a XVI. századtól datálhatók, az iskolai dolgozatok a XIX. századtól. Az utóbbi munkák IV. Frigyes, porosz király uralkodása alatt kerültek csereanyagként az Osztrák–Magyar Monarchiától a könyvtár tulajdonába. A könyvtár hasonló jellegű, más országokra vonatkozó anyagától való különválasztást megnehezíti, hogy erre a témára csak betűrendes katalógus létezik, így nem határozható meg pontosan az említett dolgozatok száma.

A magyar gyűjtemény szakértője: Prof. Dr. Waltraud Irmischer. Tájékoztatót nyújt még: Dipl. Phil. Hans-Joachim Zeller.

Az egyetemnek sem filozófiai, sem közgazdasági részlege nem rendelkezik említésre méltó hungarika-gyűjteménnyel.

Ismertetés: Krueger, Joachim – Irmischer, Waltraud: Zur Geschichte der Berliner Universitätsbibliothek. Berlin 1981. 48 p. /Beiträge zur Geschichte der Humboldt-Universität zu Berlin. Nr. 3./

18.

**UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
DER HUMBOLDT-UNIVERSITÄT, ZWEIGSTELLE
FINNO-UGRISTIK**

DDR-1086 Berlin

Clara-Zetkin-Strasse 1

Telefon: 2/093 29 12

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Edward Roy

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1916

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást, oktatást szolgáló 55.000 kötetes könyvtár állományának megoszlása: 44.000 kötet monográfia, 11.000 évf. periodikum, 110 köteg kézirat (A hallei Magyar Könyvtár állományába tartozik, de 1922-ben 99 évre a jelenlegi intézményhez került), 2.300 egyéb anyag. Nyelvi megoszlás: 42.000 magyar, 5.000 német, 500 francia-angol, 5.400 finn, 1.750 észt, 450 egyéb. Tartalmát tekintve a történelemtől az irodalomtörténeten át a nyelvészetig, szociológiáig, néprajzig igen széles körű. A gyűjteményt külön cédulakatalógus tárja fel. Éves gyarapodása 300 monográfia, 150 periodikum. A gyűjtemény gondozói: Dipl. Phil. Paul Kárpáti és Dr. Phil. Peter Paul. További segítséget nyújthat: Dr. Phil. Richard Semrau.

Kiadványok:

Bestände der Fachbibliothek Finno-Ugristik der Universitätsbibliothek Berlin. Auswahlkatalog. Geschichte, Geographie, Ethnographie. Bearb.: E. Roy. 1–6. Berlin 1984–1987. /Schriftenreihe der Universitätsbibliothek Berlin/.

Pálffy Miklós: Bibliographische Seltenheiten der Hallenser Ungarischen Bibliothek, Halle 1967.

Pálffy Miklós: Katalog der Handschriftensammlung der Hallenser Ungarischen Bibliothek, Halle 1965.

19.

**ZENTRALINSTITUT FÜR INFORMATION
UND DOKUMENTATION DER DDR**

DDR-1020 Berlin

Köpenicker Strasse 80–82

Telefon: 2/23 91 Telex: ZIID 11490

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Reddmann, Abteilungsleiter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1963

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

Kiadványaik:

Informatik (2 havonta).

Information/Dokumentation (havonta)

DESSAU

20.

STADTBIBLIOTHEK DESSAU Árnyéki Könyvtár

DDR-4500 Dessau

Strasse der DSF 10

Telefon: 47/3264

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Oberbibliothekarin Gabriele Schneider, Leiterin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1897

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya 194.000 kötet, 109 incunabulum, 900 kézirat. Anyagában német nyelvű, magyar vonatkozású művek találhatóak. A hercegi udvari könyvtárat mint különgyűjteményt kezelik. Ennek állományában Magyarország történetével foglalkozó német és latin nyelvű művek vannak az 1568–1903 közötti időszakból.

21.

**UNIVERSITÄTS- UND LANDESBIBLIOTHEK
SACHSEN-ANHALT, ZWEIGSTELLE DESSAU**
DDR-4500 Dessau

Sophie-Nagel-Strasse 34

Az adatok közlése publikált források alapján.

DRESDEN

22.

**BIBLIOTHEK DER HOCHSCHULE FÜR MUSIK
"CARL MARIA VON WEBER"**

DDR-8010 Dresden

Fritz-Heckert-Platz 13

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Frau Wicke, Bibliotheksleiterin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1856

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

23.

SÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

DDR-8060 Dresden

Marienallee 12. Pf. 467/468

Telefon: 51/52 677 Telex: 2-368

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. SC. Burghard Burgemeister, Direktor

Dipl.-Phil. Knospe, Abt.-Direktorin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1556

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 1.400.000

A könyvtár hungarika-anyagának jellemzése:

Történelem szakban, 1926-os megjelenési évvel zárva, kb. 1.700 mű van. E szakba tartozik: kultúrtörténet, földrajz, geológia, statisztika, gazdaság, jog, alkotmány/közigazgatás, hadtudomány, oktatás, művészetek, néprajz és biográfiák. Valamennyi kiadvány majdnem kizárólag latin és német nyelvű. Kb. 500 mű a régi Magyarország területén jelent meg. Az 1927 után megjelent művek Magyarország címszó alatt találhatók, számuk 230, német és angol nyelvűek. A Magyarország mai határai közé eső terület politikai történetével foglalkozó művek találhatók itt.

Filológia szakban az időmegosztás azonos. A régi anyag jelentéktelen, mintegy 95 mű, beleértve a szépirodalmat is. Az 1927 utáni anyag száma 600, elsősorban 1945 után kiadott német nyelvű nyelvészeti, irodalmi és irodalomtörténeti művek.

Az MTA Könyvtára (Budapest) Kézirattár, Csapodi-iratok szerint több tartalmi hungarikum kézirat, corvina és corvinának tartott kódex található az állományban. A könyvtár publikációs tevékenységet is folytat.

Ismertetés: Burgemeister, Burghard: Die Sächsische Landesbibliothek. 1976–1985. Dresden, 1987. 176 p.

Országos Széchényi Könyvtár

24.

STAATLICHE KUNSTSAMMLUNGEN DRESDEN, ZENTRALE KUNSTBIBLIOTHEK

DDR-8012 Dresden

Günzstrasse 34. Pf. 450

Telefon: 51/459 3813

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Bibl. Rat. Käte Neumann, Direktorin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1560 (Múzeum)

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 45.000 kötet. Magyar nyelvű irodalom nincs. Magyar nyelven megjelent katalógusa: Drezdai Képtár. Régi mesterek. Szerk. Angelo Walther. 7. kiad. Drezda, 1975. 134, 100 l., ill.

25.

STAATSARCHIV DRESDEN, BIBLIOTHEK

DDR-8060 Dresden

Archivstrasse 14. Pf. 450

Telefon: 51/50 680, 54 722, 57 06 80

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Gross, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 13. sz. (Levéltár)

16. sz. (Könyvtár)

A gyűjtemény jellemzése:

A 13. században létrehozott levéltár nemzetközi rangú intézmény, kifejezetten széles körből gyűjtött anyagokkal. Állományában sok magyar vonatkozás található. A levéltár forrásairól a rendelkezésre álló bibliográfia és az alább leírt ismertetés ad tájékoztatást. Az Általános történelem részben Magyarország gyakran szerepel. A levéltár könyvtára segédkönyvtári funkciókat tölt be. A könyvtár a 16. században kezdte meg gyűjtését. Kb. 55.000 kötetes. Gyűjtőköre: történelem, kultúrtörténet, néprajz, politika, jog.

Ismertetés:

Staatsarchiv Dresden = Archivum. Revue Internationale des Archives. Vol. 15. 1965. p. 21–28.

26.

STADT- UND BEZIRKSBIOTHEK DRESDEN

DDR-8012 Dresden

Elsa-Fenske-Strasse 11. Pf. 58

Telefon: 51/486 7380

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

W. Schäfer, Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

Az általános gyűjtőkörű könyvtár beszerzi az NDK-ban német nyelven kiadott magyar szépirodalmat, a Magyarországon kiadott német nyelvű szépirodalmat, idegenforgalmi műveket, történelmi, művészeti könyveket, valamint gyakorlati irodalmat, mint pl. szakácskönyveket, továbbá térképeket, városterveket, turistatérképeket. Magyar nyelven kb. 110 szépirodalmi könyvük van.

ERFURT

27.

WISSENSCHAFTLICHE ALLGEMEINBIBLIOTHEK

DDR-5020 Erfurt

Domplatz 1

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Piossek, Oberbibliothekar, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1407

A gyűjtemény jellemzése:

450.000 kötet, 1514 kézirat, 616 ősnymtatvány.

Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

GOTHA

28.

FORSCHUNGSBIBLIOTHEK GOTHA

DDR-5800 Gotha

Schloss Friedenstein Pf. 30

Telefon: 622/28 07

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Helmut Claus, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1647

A gyűjtemény jellemzése:

526.484 kötet, 9.189 kézirat van állományukban. Ebből a régi magyar állományt feldolgozták a "Régi magyarországi nyomtatványok" c. kiadványban. Madas Edit a 70-es években a disszertációkat dolgozta fel. és a hungarika-anyagról katalógust készített, amely a könyvtárban rendelkezésre áll.

GREIFSWALD

29.

ERNST-MORITZ-ARNDT-UNIVERSITÄT, UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

DDR-2200 Greifswald

Rubenowstrasse 4

Telefon: 822/632 55

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Bibl.-Rat. Ilse Höchel, Direktorin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1604

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya: 2.062.136 kötet, ebből 625.544 tézisek; 2.084 kézirat, 300 incunabulum.

Sem a központi könyvtárban, sem az intézetek – Historische Institut, Institut für Philosophie – könyvtáraiban nincs hungarika-gyűjtemény. Magyar vonatkozású anyagot csak általánosan gyűjtenek.

OSZK
Országos Könyvtár

HALLE

30.

MARTIN-LUTHER-UNIVERSITÄT HALLE-WITTENBERG, BIBLIOTHEK DER ZWEIGSTELLE ALLGEMEINE GESCHICHTE

DDR-4020 Halle /Saale/

Heinrich- und Thomas-Mann-Strasse 22

Telefon: 46/26 24 9

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Sabine Dommaschk (Block 4 461/4 Halle-Neustadt)

A gyűjtemény jellemzése:

A képzést szolgáló könyvtár német nyelven gyűjti a történelmi és a kultúrtörténeti vonatkozású irodalmat. Az esetlegesen található magyar anyagot külön nem tárták fel.

31.
MARTIN-LUTHER-UNIVERSITÄT HALLE-WITTENBERG,
SEKTION MARXISTISCH-LENINISTISCHE PHILOSOPHIE,
BIBLIOTHEK

DDR-4010 Halle /Saale/

Gr. Steinstrasse 73

Telefon: 46/2 66 95 Telex: 04 353 uni hal dd

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

M. Köke, Bibliothekar

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

32.
MARTIN-LUTHER-UNIVERSITÄT HALLE-WITTENBERG,
UNIVERSITÄTS- UND LANDESBIBLIOTHEK
SACHSEN-ANHALT

DDR-4010 Halle /Saale/

August-Bebel-Strasse 13 und 50

Telefon: 46/89 50 Telex: 4252 uni hal dd

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. SC. J. Dietze, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1696

A gyűjtemény jellemzése:

A közel 4 milliós könyvtár és fiókkönyvtárai, valamint az egyes tudományágak szekciói nem rendelkeznek hungarikumokkal.

A Halle-i Egyetem "Magyar Könyvtára" 99 évre az Universitätsbibliothek der Humboldt Universität, Zweigstelle Finno-Ugristik állományában van. (V.ö. 18.)

Szakkatalógusa kötetes, betűrendes katalógusa cédulakatalógus formában található. A "Magyar Könyvtár" állományán kívül található még 146 1801 előtti kiadvány.

Pálfy Miklós: Bibliographische Seltenheiten.

Bucsay Mihály: Régi magyar könyvek. Budapest 1941. 104 p.

JENA

33.

FRIEDRICH-SCHILLER UNIVERSITÄT, UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

DDR-6900 Jena

Goetheallee 6

Telefon: 78/82 22 239 Telex: 0588634

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Lothar Bohmüller, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1558

A gyűjtemény jellemzése:

Két és félmillió könyv, 750.000 aprónyomtatvány, 56.871 kézirat. 7.851 kurrens folyóirat jellemzik többek közt a gazdag állományt.

A jenai egyetemi könyvtár az egyetlen német könyvtár, melynek 16–18. sz.-i magyar anyaga önálló kötetkatalógusban feltárássra került. A katalógus első része a Buder-könyvtár és az egyetemi könyvtár egyéb gyűjteményeinek Magyarországot érintő műveit tartalmazza. A kiadvány második része a Bibliotheca Hungarorum a "Jénai Magyar Kör" (Jenaer Ungar-Verein) könyvtárának szakrendben feltárt anyagát tartalmazza. A katalógus címe: Jügel, Karl-Heinz: Hungarica-Auswahl-Katalog der Universitätsbibliothek Jena. Weimar 1961. 341 p. ill. (Claves Jenenses 10.)

Az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok szerint 1 corvina van birtokukban.

Kurrens magyar és magyar vonatkozású anyagot sem a központi könyvtárban, sem az egyetemen nem gyűjtenek. Alkalmasszerűen magyar tudományos irodalmat vásárolnak.

Irodalom: Bucsay Mihály: A jénai magyar könyvtár. Budapest 1941. Klly.: Magyar Könyvszemle.

KARL-MARX-STADT

34.

STADT- UND BEZIRKSBIBLIOTHEK KARL-MARX-STADT

DDR-9002 Karl-Marx-Stadt

Haus am Schillerplatz, Strasse d. Nationen 33. Pf. 68

Telefon: 71/40 051

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Kolla Schnabel, Leiter der Internationalen Bibliothek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1976

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár keretén belül az "Internationale Bibliothek" gyűjti a magyar nyelvű és magyar vonatkozású műveket is. A magyar nyelvű anyag megoszlása: 1.600 szépirodalmi, 166 gyermekirodalmi, 340 szakirodalmi mű. Az egyéb hungarika művek száma 47 (történelem 17, művészet 15, földrajz 13, lexikon 2). A gyűjteményt külön katalógus tárja fel.

OSZK
Országos Magyar Könyvtár
LEIPZIG

35.

DEUTSCHE BÜCHEREI

DDR-7010 Leipzig

Deutscher Platz

Telefon: 41/88 12 339 Telex: 51 562 d buech dd

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Ursel Brandenburger, Bibliothekarin, ill.

Liselotte Reuschel

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1913

A gyűjtemény jellemzése:

Hungarika-gyűjteményük nincs, de a könyvtár keretébe tartozó Buch- und Schriftmuseum gazdag anyagában – amennyiben azok a gyűjtemény témakörébe illeszkednek, – vannak hungarika-doku-

mentumok is. A múzeum válogatva, időhatár nélkül gyűjti a könyv-, írás- és papírtörténet területéről a nemzetközi szakirodalmat és muzeális anyagot.

A magyar szempontú kutatás számára érdekes lehet a gyűjteménybe beillesztett "Bibliothek des Deutschen Börsenvereins" és annak archivális anyaga. Bár a gyűjtemény nagy károkat szenvedett a II. világháború során, de még így is pl. 101 ősnymtatvány található benne. Elsősorban a könyvkereskedelemre, üzleti kapcsolatokra, szerzői jogi kérdésekre vonatkozó kutatásokhoz tartalmaz érdeklődésre számot tartó anyagot. Kötet- és cédulakatalógusa az elveszett anyagokat is tartalmazza, név-, cég-, hely szerint kereshető vissza.

36.

GEOGRAPHISCHE ZENTRALBIBLIOTHEK DES INSTITUTS FÜR GEOGRAPHIE UND GEOÖKOLOGIE DER AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR

DDR-7010 Leipzig

Georgi-Dimitroff-Platz 1. Pf. 906

Telefon: 41/34 531

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

R. Sippenauer, Bibliotheksleiter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1892

A gyűjtemény jellemzése:

A 165.000 kötetes könyvtár gyűjtőkörébe tartozó magyar vonatkozású anyag található az állományban, de nincs külön feltárva.

37.

KARL-MARX-UNIVERSITÄT, UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

DDR-7010 Leipzig

Beethovenstrasse 6

Telefon: 41/391 3310 Telex: 051 345

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Lengner, Leiter der Informationsabteilung

Prof. Dr. B. Rüdiger, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1543

A gyűjtemény jellemzése:

A teljes állomány közel 5 millió kötet, 9.700 kurrens folyóirat-cím, 3.600 ősnymtatvány, 8.700 kézirat, 11.500 kép, 31.400 zenei-rodalomba tartozó kiadvány, stb. Gyűjtőköre általános, de külön hangsúllyal gyűjtik a publicisztika, az újságírás, Afrika és a Közel-Kelet, Szovjetunió történetét, Dante, Goethe, Schiller, Shakespeare irodalmát, a Lipcse történetére vonatkozó műveket. Külön említést érdemel a sakkozásra vonatkozó jelentős gyűjtemény. A MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok 10 magyar vonatkozású kódexet, köztük egy corvinát ír le. A könyvtár állományát az 1940-es beszerzési évig kötet-, az után cédulakatalógus tárja fel. A magyar és magyar vonatkozású anyag a történelem, magyar nyelv és irodalom címszavak alatt a megadott tárgykörnél lényegesen többet tartalmaz, így pl. a földrajz, jog, statisztika, etnográfia irodalma csakúgy megtalálható, mint biográfiák, térképek, stb.

38.

MUSEUM FÜR VÖLKERKUNDE, BIBLIOTHEK

DDR-7010 Leipzig

Täubchenweg 2. Pf. 80

Telefon: 41/20 90 24; 29 10 41; 29 10 42; 29 10 43

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dipl. Ethn. Peter Göbel, wiss. Bibliotheksleiter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1869

A gyűjtemény jellemzése:

A múzeum könyvtára az NDK központi könyvtáráként működik az etnográfia tudományos szakirodalma területén. A gyűjtés súlypontja ugyan az Európán kívüli területekre irányul, de az etnográfiai irodalmat igyekeznek teljességgel gyűjteni. A kutatást, oktatást, képzést szolgálja, de ezek mellett a kiadókat, színházakat is ellátják. Magyar és magyar vonatkozású anyaguk kb. 400 monográfia és gyűjteményes kötet, 20 folyóiratcím, 200 múzeumi kiadvány. Magyarországi kiadványok mellett a Magyarországon kívüli területekről (pl. USA, Kanada) is gyűjtenek magyar vonatkozású kultúrtörténeti és etnográfiai kiadványokat. A magyar nyelvű mű-

vek száma a hungarika-állomány kb. 45%-a, magyar vonatkozású német nyelvű irodalom 45%, egyéb (angol, orosz) 10%. Ezt az anyagot az állomány egészével együtt tárják fel.

Cserekapcsolatban állnak több magyar intézménnyel, pl. a Néprajzi Múzeummal. Magyar kutatókat szívesen fogadnak.

39.

SÄCHSISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN ZU LEIPZIG, BIBLIOTHEK

DDR-7010 Leipzig

Goethe Strasse 3-5

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya beolvadt az Universitätsbibliothek állományába. Csak kézikönyvtára maradt.

40.

STADT- UND BEZIRKSBIOTHEK LEIPZIG

DDR-7010 Leipzig

Mozartstrasse 1. Pf. 45

Telefon: 41/391 37 12

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

BR Stridde, Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

Az NDK-ban fordításban kiadott magyar szépirodalmi műveket gyűjtik. Kisebb mértékben magyar nyelvű szépirodalmi műveket is őriznek. A Musikbibliothek ugyancsak hasonló elvek alapján gyűjti a zenei irodalmat és a hangzó dokumentumokat. Cédulakatalógusok tárják fel az anyagot.

41.

STADTARCHIV LEIPZIG, BIBLIOTHEK

DDR-7010 Leipzig

Burgplatz 1. Pf. 780

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Künn, Amtslet. Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: cca. 1100

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

LIEGAU-AUGUSTUSBAD

42.

ZENTRALBIBLIOTHEK "JÓZSEF ATTILA"

DDR Liegau-Augustusbad

Bővebb adatok publikált forrásokban sem találhatók.

MAGDEBURG

43.

KULTURHISTORISCHES MUSEUM, BIBLIOTHEK

DDR-3010 Magdeburg

Otto-von-Guericke-Strasse 68–73

Telefon: 91/3 2645

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Günther Lange, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1892

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár 50.000 kötetes. Állományába tartozik a Bibliothek des Klosters "Unser Lieben Frau".

A Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatóságával állnak cserekapcsolatban. Más magyar anyaguk nincs.

44.

STAATSARCHIV MAGDEBURG, BIBLIOTHEK

DDR-3010 Magdeburg

Hegelstrasse 26. Pf. 92

Telefon: 91/30 123

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Hassel, Abteilungsleiter

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar anyaga nincs.

MERSEBURG

ZENTRALES STAATSARCHIV, DIENSTSTELLE MERSEBURG, BIBLIOTHEK

DDR-4200 Merseburg

König-Heinrich-Strasse 37

Telefon: 91/21 50 02, 3088

—47. sz.

POTSDAM

45. AKADEMIE FÜR STAATS- UND RECHTSWISSENSCHAFTEN DER DDR, BIBLIOTHEK

DDR-1590 Potsdam

August-Bebel-Strasse 89

Telefon: 39/767 01

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Ursula Dix, Direktorin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1948

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 37.000 kötet, 1.200 folyóirat. A gyűjteményben kb. 300–400 magyar vonatkozású történeti, jogi, külpolitikai mű található.

A hungarika-anyag mind az állományban, mind a katalógusban a könyvtár egyéb anyagával együtt hozzáférhető. Igen részletes szisztematikus katalógus útján jól feltárt az anyag.

46. WISSENSCHAFTLICHE ALLGEMEINBIBLIOTHEK DES BEZIRKES POTSDAM

DDR-1500 Potsdam

Heinrich-Rau Allee 47

Telefon: 33/290 Telex: 15445 wab dd

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

I. Hoeftmann, Informationsabteilung

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1969

A gyűjtemény jellemzése:

Korábbi neve: Brandenburgische Landes- und Hochschulbibliothek. Állománya 800.000 kötet. Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

47.

ZENTRALES STAATSARCHIV, BIBLIOTHEK

DDR-1561 Potsdam

Berliner-Strasse 98–101

Telefon: 33/3140

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Elisabeth Brachmann-Taubner, Oberarchivrat, Direktor

Dr. Wolfgang Merker

ZENTRALES STAATSARCHIV, DIENSTSTELLE MERSEBURG, BIBLIOTHEK

DDR-4200 Merseburg

König-Heinrich-Strasse 37

Telefon: 442/21 50 02, 3088

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Waldmann, Oberarchivrat

A gyűjtemény jellemzése:

A Staatsarchiv fent megadott két részlege együttesen az NDK legnagyobb és legjelentősebb levéltára, a 13. századig visszamenőleg tartalmaz a német és az egyetemes történelemre vonatkozó dokumentumokat. Összetételében tartalmazza az NDK központi intézményei és az 1945 után hatáskörébe tartozó központi antifasiszta közigazgatás iratait, valamint az egykori német birodalom 1867/1871–1945 közti központi államapparátusának iratait és a korábbi brandenburgi-porosz állam 1945-ig, a westfaliai királyság 1807–1813-ig terjedő iratait. Nem állami forrásokból származó irományai is vannak. Tekintettel a magyar–német történeti kapcsolatokra, természetesen érdekes források találhatók mind Magyar-

országra, mind az Osztrák–Magyar Monarchiára, Erdélyre, Szlovákiára vonatkozóan. Tartalmilag a források elsősorban a politikai és a gazdasági, a 19. századtól a tudományos kapcsolatokra is vonatkoznak. Külön csoportot képeznek a 16–18. századi török háborúk dokumentumai. A brandenburgi-porosz diplomaták jelentései – a 17. századtól 1870-ig – a magyar belpolitikáról is tájékoztatnak.

A levéltári könyvtárak állománya – kb. 150.000 kötet – a levéltári munka támogatását szolgálják, így speciális bibliográfiai és forrás-kézikönyvekkel rendelkeznek. Hungarika-anyaguk korlátozott, mivel a magyar történelem kutatása nem hangsúlyos.

A levéltárat gazdag irodalom ismerteti:

Zentrales Staatsarchiv in: Jahrbuch der Bibliotheken, Archiv- und Informationseinrichtungen der Deutschen Demokratische Republik. Jg. 12. 1980/82. Hrsg. vom Bibliotheksverband der Deutschen Demokratischen Republik. – Leipzig 1984. – Nr. 1414. p. 154–156. und Nr. 1533. p. 240.

Zentrales Staatsarchiv in: Taschenbuch Archivwesen der DDR, hrsg. von der Staatlichen Archivverwaltung des Ministeriums des Innern der DDR. – Berlin 1971. – p. 154–156.

Zentrales Staatsarchiv in: Lexikon Archivwesen der DDR, hrsg. von der Staatlichen Archivverwaltung des Ministeriums des Innern der DDR. – Berlin 1976. – p. 299–300.

Zentrales Staatsarchiv in: Staatsarchive der DDR, hrsg. von der Staatlichen Archivverwaltung im Ministerium des Innern der DDR. – Potsdam 1979. p. 13–14.

Deutsches Zentralarchiv (Zentrales Staatsarchiv) 1946–1971. Potsdam 1971. (93 p. mit umfangreichen Literaturangaben nach dem Stand von 1971).

Les grandes dépôts d'archives du monde. Notices sur les archives les plus importantes pour la recherche historique internationale. République Démocratique Allemande. A. Deutsches Zentral-Archiv. In: Archivum. Revue internationale des archives. Vol. XV. 1965. – Paris 1969. (P. 9–14. mit umfassenden Literaturangaben zum Archiv und seinen Beständen).

Annuaire international des archives International Directory of Archives (à jour en Janvier 1975 as of January 1975) (Angaben für über 2.500 Archive in 132 Ländern. In: Archivum. Revue internationale des archives. Vol. XXII-XXIII. 1972-1973. – Darin: Zentrales Staatsarchiv p. 62-63. mit Literaturangaben zum Archiv und seinen Beständen.)

Brachmann-Teubner, Elisabeth – Brather, Hans-Stephen – Weiser, Johanna: 25 Jahre Deutsches Zentralarchiv (Zentrales Staatsarchiv) Erfahrungen und Probleme. – In: Archivmitteilungen 21, 1971, p. 104-108.

Brachmann-Teubner, Elisabeth – Lötze, Helmut – Metschies, Kurt-Weiser, Johanne: Zentrales Staatsarchiv 1949-1974. – In: Archivmitteilungen 24, 1974, S. 169-1974.

Brachmann-Teubner, Elisabeth – Merker, Wolfgang: 40 Jahre Zentrales Staatsarchiv, Archivarbeit im Dienste des Friedens und des Sozialismus. – In: Archivmitteilungen 36, 186. p. 44-52.

ROSTOCK

48.

WILHELM-PIECK-UNIVERSITÄT ROSTOCK, UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

DDR-2500 Rostock 1

Universitätsplatz 5

Telefon: 81/369 Telex: 031140

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Bibl.-Rat Dr. Karl-Heinz Jügelt, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1569

A gyűjtemény jellemzése:

1.641.236 kötet, 4.692 kézirat, 725 ősnymtatvány található állományában.

Az egyetemi könyvtár hungarika-gyűjtését 1614-ben kezdte Bonfini De rebus Ungaricarum beszerzésével. A Magyarországra vo-

natkozó irodalom 1963-ig zömmel a szisztematikusan felállított állomány történelem, nyelv- és irodalomtudomány szakjaiban található. Ezenkívül a szakkatalógusban is könnyen megtalálható a vonatkozó irodalom 1973-ig. 20. sz.-i művek találhatók még az ágazat történelem szakjában is. 1974-től minden külföldi művet a központi könyvtár szerez be és katalogizál. A hungarikumok számát még nem mérték fel, de néhány ritkaságukat 1985-ben a magyar rádióban is ismertették, valamint 1987-ben Berlinben a Gragger-Kollokviumon is beszámoltak róla.

SCHWERIN

49.

WISSENSCHAFTLICHE ALLGEMEINBIBLIOTHEK DES BEZIRKES SCHWERIN

DDR-2750 Schwerin

Wismarsche-Strasse 144

Telefon: 84/8 33 01, 8 33 02

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. H. V. Kloth Oberbibl. Rat., Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1779

A gyűjtemény jellemzése:

Az NDK északi részének jelentős regionális könyvtára.

Állománya mintegy 900.000 kötetet tartalmaz. Magyar fordításokkal csak a szokásos – más könyvtárakhoz hasonló – mennyiségben rendelkeznek.

SONNEBERG /Thür./

50.

BÜCHEREI DES DEUTSCHEN SPIELZEUGMUSEUMS

DDR-64 Sonneberg /Thür./

Beethovenstrasse 10

Telefon: 674/28 56

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Museumsrat Hans Gauss, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1779

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

WEIMAR

51.

HOCHSCHULE FÜR MUSIK "FRANZ LISZT", BIBLIOTHEK

DDR-5300 Weimar

Platz der Demokratie 2

Telefon: 621/52 41

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Phil. Michael Berg (Weimar, Thomas-Münzer-Strasse 31)

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1872

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-gyűjteményük nincs.

52.

NATIONALE FORSCHUNGS- UND GEDENKSTÄTTEN DER KLASSISCHEN DEUTSCHEN LITERATUR IN WEIMAR, ZENTRALBIBLIOTHEK DER DEUTSCHEN KLASSIK

DDR-5300 Weimar

Burgplatz 4 (Schloss) Pf. 12 und 309

Telefon: 621/35 59, 29 45 Telex: 618975 nfg dd

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Kratzsch, Stellvertr. Bibliotheksdirektor

A gyűjtemény jellemzése:

Magyar vonatkozású anyaguk: Liszt Ferencre és a német klasszikusok magyarországi fogadtatására vonatkozó irodalom.

A Thüringische Landesbibliothek 1969-ben megszűnt munkáját a Zentralbibliothek – más profillal – folytatja.

53.

STAATSARCHIV WEIMAR, BIBLIOTHEK

DDR-5300 Weimar

Marstallstrasse 2. Pf. 726

Telefon: 621/39 33

A gyűjtemény jellemzése:

Sem Weimarban, sem a külső levéltárakban – Altenburg, Gotha és Greiz – nem őriznek hungarikumokat.

WITTENBERG

Országos Széchényi Könyvtár

54.

**STAATLICHE LUTHERHALLE,
REFORMATIONSGESCHICHTLICHES MUSEUM,
WISSENSCHAFTLICHE ARBEITSSTELLE**

DDR-4600 Wittenberg

Collegienstrasse 54. Pf. 19

Telefon: 451/26 71; 26 72

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. R. Kabus, amt. Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1883

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 15.000 kötet, nyomtatvány, továbbá kéziratok, képek, metszetek.

Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

ZEITZ

55.

KOLLEGIATSTIFT ZEITZ, ARCHIV UND BIBLIOTHEK

DDR-4900 Zeitz

Schulstrasse 3

Telefon: 450/24 81

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Wiessner, Archivar

A gyűjtemény jellemzése:

A gyűjtemény esetleg tartalmaz néhány hungarikumot, de ez csak a betűrendes katalógus átnézésével állapítható meg. Utal egy korábbi kiadványukra:

Brinkmann, Ad.: Alphabetischer Katalog der in der kgl. Stiftsbibliothek zur Zeit vorhandenen Druckwerke. Zeit cca. 1910.

ZWICKAU

56.

RATSSCHULBIBLIOTHEK

DDR-9500 Zwickau

Lessingstrasse 1

Az adatok közlése publikált források alapján.

MUTATÓK – INDEXE

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

NÉVMUTATÓ
Az intézménynevek és névvariánsok
betűrendes mutatója

VERZEICHNIS DER INSTITUTIONEN
Alphabetisches Verzeichnis der Institutionsnamen
und Namenvarianten

Akademie der Künste der DDR, Bibliothek, Berlin	1
Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek des Instituts für Geschichte und Wirtschaftsgeschichte, Berlin	2
Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek des Instituts für Wirtschaftswissenschaften, Berlin	3
Akademie der Wissenschaften der DDR, Institut für Ästhetik und Kunstwissenschaften, Bibliothek, Berlin	4
Akademie der Wissenschaften der DDR, Institut für Geographie und Geoökologie, Geographische Zentralbibliothek, Leipzig	36
Akademie der Wissenschaften der DDR, Wissenschaftliches Informationszentrum, Hauptbibliothek, Berlin	5
Akademie der Wissenschaften der DDR, Zentralinstitut für Alte Geschichte und Archäologie /ZIAGA/, Bibliothek, Berlin	6
Akademie der Wissenschaften der DDR, Zentralinstitut für Geschichte, Bibliothek, Berlin	7
Akademie der Wissenschaften der DDR, Zentralinstitut für Literaturgeschichte, Institutsbibliothek, Berlin	8
Akademie der Wissenschaften der DDR, Zentralinstitut für Sprachwissenschaften, Bibliothek, Berlin	9
Akademie für Gesellschaftswissenschaften beim Zentralkomitee der SED, Bibliothek, Berlin	10
Akademie für Staats- und Rechtswissenschaften der DDR, Bibliothek, Potsdam	45
Archiv und Bibliothek des Kollegiatstiftes Zeitz, Zeitz	55
Berliner Stadtbibliothek, Berlin	11
Bibliothek der Akademie der Künste der DDR, Berlin	1
Bibliothek der Akademie für Gesellschaftswissenschaften beim Zentralkomitee der SED, Berlin	10
Bibliothek der Akademie für Staats- und Rechtswissenschaften der DDR, Potsdam	45
Bibliothek der Historiker-Gesellschaft der DDR, Berlin	13
Bibliothek der Hochschule für Musik "Carl Maria von Weber", Dresden	22
Bibliothek der Hochschule für Musik "Franz Liszt", Weimar	51
Bibliothek der Hochschule für Musik "Hanns Eisler", Berlin	14

Bibliothek der Sächsischen Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, Leipzig	39
Bibliothek der Sektion Marxistisch-Leninistische Philosophie, Martin-Luther-Universität, Halle	31
Bibliothek der Zweigstelle, Martin-Luther-Universität, Halle	30
Bibliothek des Instituts für Ästhetik und Kunstwissenschaften der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	4
Bibliothek des Instituts für Geschichte und Wirtschafts- Geschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	2
Bibliothek des Instituts für Internationale Politik und Wissen- schaft der DDR, Berlin	15
Bibliothek des Instituts für Wirtschaftswissenschaften der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	3
Bibliothek des Klosters "Unserer Lieben Frau", Magdeburg	43
Bibliothek des Kulturhistorischen Museums, Magdeburg	43
Bibliothek des Museums für Völkerkunde, Leipzig	38
Bibliothek des Staatsarchivs, Dresden	25
Bibliothek des Staatsarchivs Leipzig, Leipzig	41
Bibliothek des Staatsarchivs Magdeburg, Magdeburg	44
Bibliothek des Staatsarchivs Weimar, Weimar	53
Bibliothek des Zentralen Staatsarchivs, Dienststelle Merseburg, Merseburg	47
Bibliothek des Zentralen Staatsarchivs, Potsdam	47
Bibliothek des Zentralinstituts für Alte Geschichte und Archäolo- gie der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	6
Bibliothek des Zentralinstituts für Geschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	7
Bibliothek des Zentralinstituts für Sprachwissenschaften der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	9
Brandenburgische Landes- und Hochschulbibliothek, Potsdam	46
Bücherei des Deutschen Spielzeugmuseums, Sonneberg	50
Deutsche Bücherei, Leipzig	35
Deutsche Staatsbibliothek, Berlin	12
Deutsches Institut für Zeitgeschichte, Berlin	15

Deutsches Spielzeugmuseum, Bücherei, Sonneberg	50
Ernst-Moritz-Arndt-Universität, Universitätsbibliothek, Greifswald	29
Forschungsbibliothek Gotha, Gotha	28
Friedrich-Schiller-Universität, Universitätsbibliothek, Jena	33
Geographische Zentralbibliothek des Instituts für Geographie und Geoökologie der Akademie der Wissenschaften der DDR, Leipzig	36
Hauptbibliothek des Wissenschaftlichen Informationszentrums der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	5
Historiker-Gesellschaft der DDR, Bibliothek, Berlin	13
Hochschule für Musik "Carl Maria Weber", Bibliothek, Dresden	22
Hochschule für Musik "Franz Liszt", Bibliothek, Weimar	51
Hochschule für Musik "Hanns Eisler", Bibliothek, Berlin	14
Humboldt Universität zu Berlin, Universitätsbibliothek, Berlin	17
Institut für Ästhetik und Kunstwissenschaften der Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek, Berlin	4
Institut für Geographie und Geoökologie der Akademie der Wissenschaften der DDR, Geographische Zentral- bibliothek, Leipzig	36
Institut für Geschichte und Wirtschaftsgeschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek, Berlin	2
Institut für Internationale Politik und Wissenschaft der DDR, Bibliothek, Berlin	15
Institut für Wirtschaftswissenschaften der Akademie der Wissen- schaften der DDR, Bibliothek, Berlin	3
Institutsbibliothek des Zentralinstituts für Literaturgeschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR, Berlin	8
Karl-Marx-Universität, Universitätsbibliothek, Leipzig	37

Kloster "Unser Lieben Frau", Bibliothek, Magdeburg	43
Kollegiatstift Zeitz, Archiv und Bibliothek, Zeitz	55
Kulturhistorisches Museum, Bibliothek, Magdeburg	43
Landesbibliothek Sachsen-Anhalt /Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt/, Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Halle	32
Landesbibliothek Sachsen-Anhalt /Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt/, Zweigstelle Dessau, Dessau	21
Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Bibliothek der Zweigstelle Allgemeine Geschichte, Halle	30
Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Sektion Marxistisch-Leninistische Philosophie, Bibliothek, Halle	31
Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg, Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt, Halle	32
Museum für Völkerkunde, Bibliothek, Leipzig	38
Nationale Forschungs- und Gedenkstätten der Klassischen Deutschen Literatur in Weimar, Zentralbibliothek der Deutschen Klassik, Weimar	52
Ratsschulbibliothek, Zwickau	56
Reformationsgeschichtliches Museum, Staatliche Lutherhalle, Wissenschaftliche Arbeitsstelle, Wittenberg	54
Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, Bibliothek, Leipzig	39
Sächsische Landesbibliothek, Dresden	23
Staatliche Kunstsammlungen Dresden, Zentrale Kunstbibliothek, Dresden	24
Staatliche Lutherhalle, Reformationsgeschichtliches Museum, Wissenschaftliche Arbeitsstelle, Wittenberg	54
Staatliche Museen zu Berlin, Zentralbibliothek, Berlin	16
Staatsarchiv Dresden, Bibliothek, Dresden	25
Staatsarchiv Magdeburg, Bibliothek, Magdeburg	44

Staatsarchiv Weimar, Bibliothek, Weimar	53
Stadt- und Bezirksbibliothek Dresden, Dresden	26
Stadt- und Bezirksbibliothek Karl-Marx-Stadt, Karl-Marx-Stadt	34
Stadt- und Bezirksbibliothek Leipzig, Leipzig	40
Stadtarchiv Leipzig, Bibliothek, Leipzig	41
Stadtbibliothek Dessau, Dessau	20
Thüringische Landesbibliothek, Weimar	9
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt, Martin- Luther-Universität Halle-Wittenberg, Halle	32
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt, Zweigstelle Dessau, Dessau	21
Universitätsbibliothek der Ernst-Moritz-Arndt Universität, Greifswald	29
Universitätsbibliothek der Humboldt Universität zu Berlin, Berlin	17
Universitätsbibliothek der Humboldt Universität zu Berlin, Zweigstelle Finno-Ugristik, Berlin	18
Universitätsbibliothek der Wilhelm-Pieck-Universität Rostock, Rostock	48
Universitätsbibliothek, Friedrich-Schiller-Universität, Jena	33
Universitätsbibliothek, Karl-Marx-Universität, Leipzig	37
Wilhelm-Pieck-Universität Rostock, Universitätsbibliothek, Rostock	48
Wissenschaftliche Allgemeinbibliothek des Bezirkes Potsdam, Potsdam	46
Wissenschaftliche Allgemeinbibliothek des Bezirkes Schwerin, Schwerin	49
Wissenschaftliche Allgemeinbibliothek, Erfurt	27
Wissenschaftliches Informationszentrum der Akademie der Wissenschaften der DDR, Hauptbibliothek, Berlin	5

Zentralbibliothek der deutschen Klassik, Nationale Forschungs- und Gedenkstätten der Klassischen Deutschen Literatur in Weimar, Weimar	52
Zentralbibliothek "Jozef Attila", Liegau-Augustusbad	42
Zentralbibliothek der Staatlichen Museen zu Berlin, Berlin	16
Zentrale Kunstbibliothek der Staatlichen Kunstsammlungen Dresden, Dresden	24
Zentrales Staatsarchiv, Bibliothek, Potsdam	47
Zentrales Staatsarchiv, Dienststelle Merseburg, Bibliothek, Merseburg	47
Zentralinstitut für Alte Geschichte und Archäologie /ZIAGA/ der Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek, Berlin	6
Zentralinstitut für Geschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek, Berlin	7
Zentralinstitut für Information und Dokumentation der DDR, Berlin	19
Zentralinstitut für Literaturgeschichte der Akademie der Wissenschaften der DDR, Institutsbibliothek, Berlin	8
Zentralinstitut für Sprachwissenschaften der Akademie der Wissenschaften der DDR, Bibliothek, Berlin	9
ZIAGA, Zentralinstitut für Alte Geschichte und Archäologie, Berlin	6
Zweigstelle Dessau der Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt, Dessau	21
Zweigstelle Finno-Ugristik der Universitätsbibliothek der Humboldt-Universität zu Berlin, Berlin	18

INTÉZMÉNYTÍPUS-MUTATÓ
VERZEICHNIS DER INSTITUTIONSTYPEN

Akadémiai intézetek könyvtárai

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 36, 39, 45

Egyetemek központi és intézeti könyvtárai

17, 18, 21, 29, 30, 31, 32, 33, 37, 48

Egyházi könyvtár

55

Főiskolai könyvtárak

14, 22, 51

Közkönyvtárak

(Állami, Általános tudományos, Regionális, Városi)

11, 12, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 32, 34, 40, 42, 46, 49, 56

Levéltárak könyvtárai

25, 41, 44, 47, 53

Múzeumi könyvtárak

16, 24, 38, 50, 54

Nemzeti könyvtár

35

Tudományos intézetek, egyesületek könyvtárai

10, 13, 15, 19, 52

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

TÁRGYMUTATÓ
SACHVERZEICHNIS

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Archeológia
6
Belpolitika
47
Biográfia
12, 23, 37
Buder könyvtár
33
Corvina
23. 33. 37
Dante
37
Disszertációk, magyar, 16. sz.-tól
17, 28
Etnológia – Néprajz
Filológia
23
Finnugrisztika
9, 18
Földrajz
11, 23, 34, 36, 37
Gazdaság
2, 23, 47
Geológia
23
Goethe
37
Gyermekirodalom
34
Hadtudomány
23
Hamilton-gyűjtemény
12
Hangzó dokumentumok
12, 40

Idegenforgalom
26
Írástörténet
35
Irodalomtörténet. Irodalomtudomány
8, 11, 12, 17, 18, 23, 37, 48, 52
Iskolai dolgozatok, magyar, 19. sz.-tól
17
Játék /gyermekjáték/
50
Jénai Magyar Kör
33
Jog- és államtudományok
23, 25, 37, 45
Képek. Metszetek
37, 54
Kéziratok
12, 18, 20, 23, 28, 29, 33, 37, 48, 54
Korvina – Corvina
Könyvkereskedelem
35
Könyvtörténet
35
Kultúrtörténet
11, 17, 23, 25, 30, 37, 38, 43
Lipcse története
37
Liszt Ferenc
52
Magyar Könyvtár, Halle
18
Marxista–leninista filozófia
31
Művészet. Művészettörténet
1, 4, 23, 24, 26, 34

Néprajz
18, 23, 25, 37, 38
Nyelvészet. Nyelvtudomány
9, 12, 17, 18, 37, 48
Oktatás
23
Országismeret
12
Ősnyomtatványok
20, 29, 37, 48
Papírtörténet
35
Politika
15, 25, 47
Publicisztika. Újságírás
37
Reformáció
54
Sakkirodalom
37
Schiller, Friedrich
37
Shakespeare, William
37
Statisztika
23, 37
Szépirodalom
11, 23, 26, 34, 40
Szociológia
18
Társadalomtudományok
10
Térképek. Várostervek
26, 37
Tézisek
29

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Török háborúk

47

Történelem

2, 6, 7, 11, 12, 13, 17, 18, 20, 23, 25, 26, 30, 34, 37, 45, 47, 48

Vizuális dokumentumok

12

Zeneirodalom

14, 22, 37, 40, 51, 52

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Hungarika-anyagot őrző külföldi könyvtárak címjegyzéke = Liste der ausländischen Bibliotheken, in denen sich Hungarica-Material befindet / [közread. az] Országos Széchényi Könyvtár ; szerk. Kovács Ilona, Faragó Lászlóné. . – 1– . – Bp. : OSZK, 1990– . – 24 cm
ISBN 963 200 262 8

2. Német Demokratikus Köztársaság. – 70 p.
ISBN 963 200 264 4

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Készült az OSZK Nyomdaüzemében, Budapest
8,5 A/5 ív terjedelemben, 500 példányban
Felelős vezető: Burány Tamás
Munkaszám: 90.105

ÁRA: 80,- Ft

**HUNGARIKA-ANYAGOT ŐRZŐ KÜLFÖLDI
KÖNYVTÁRAK CÍMJEGYZÉKE
LISTE DER AUSLÄNDISCHEN BIBLIOTHEKEN
IN DENEN SICH HUNGARICA-MATERIAL
BEFINDET**

1. Ausztria	-	Österreich
2. NDK	-	DDR

**TOVÁBBI, TERVBE VETT FÜZETEK – WEITERE GEPLANTE
HEFTE:**

3. NSZK	-	BRD
4. Svájc	-	Schweiz
		Liechtenstein
5. Skandináv államok	-	Skandinavien
6. Benelux államok	-	Benelux Länder
7. Franciaország	-	Frankreich
		Monaco
8. Nagy-Britannia és Észak-Írország	-	Gross-Britannien und Nord-Irland